

ПРЕДЛАГАЧ: ГРАДСКО ВЕЋЕ

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС” бр. 36/09, 30/10-др. Закон, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др. закон и 49/2021), члана 38. став 3. Закона о планском систему („Службени гласник РС” бр. 30/18) и члана 33. став 1. тачка 22. Статута Града Суботице "Службени лист Града Суботице", бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24),

Скупштина Града Суботице, на.....седници одржаној дана.....године, донела је

ОДЛУКУ

о усвајању Локалног акционог плана запошљавања за период 2024.-2026. годину

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план запошљавања за период 2024.-2026. годину за Град Суботицу, који је у прилогу ове Одлуке и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Суботице".

Образложење

Правни основ: Члан 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС” бр. 36/09, 30/10-др. Закон, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др. закон и 49/2021), члан 38. став 3. Закона о планском систему („Службени гласник РС” бр. 30/18) и члан 33. став 1. тачка 22. Статута Града Суботице "Службени лист Града Суботице", бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24).

Разлози за доношење: Локални акциони план запошљавања за период 2024.-2026. годину је основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на локалном нивоу за период од 2024.-2026. године, којим се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања на нивоу Града и утврђују програми и мере које ће се реализовати, како би се достигли постављени циљеви и омогућило одрживо повећање запослености.

Члан 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС” бр. 36/09, 30/10-др. Закон, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др. закон и 49/2021) прописује да надлежни орган локалне самоуправе може, по прибављеном мишљењу локалног савета, усвојити локални плански документ у области запошљавања у складу са прописима којима се уређује плански систем, а члан 38. став 3. Закона о планском систему („Службени гласник РС” бр. 30/18) утврђује да документ јавних политика јединице локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом.

Члан 36. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС” бр. 30/1) предвиђа да је надлежни предлагач дужан пре подношења на разматрање и усвајање документа јавне политике спровести јавну расправу о том документу и да је у обавези припремити извештај о спроведеној јавној расправи. Дана 05.04.2024. године, на 32. седници Савета за запошљавање Града Суботице је дато позитивно мишљење о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања Града Суботице за период 2024.-2026. годину, који је дана 08.04.2024.године објављен на интернет презентацији Града Суботица уз Јавни позив за учешће у јавној расправи о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања за период 2024-2026. године.

Чланом 86. став 2. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботице”, бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24) је прописано да јавна расправа обавезно укључује организовање најмање једног отвореног састанка представника надлежних органа Града, односно јавних служби са заинтересованим грађанима, представницима удружења грађана и средстава јавног обавештавања и прикупљање предлога, сугестија и мишљења грађана и осталих учесника у јавној расправи у писаној или електронској форми, а став 3. истог члана предвиђа да је орган надлежан за

организовање јавне расправе дужан да грађанима из свих делова Града омогући учешће у јавној расправи. Чланом 89. став 1. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботице”, бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24) је утврђено да време трајања јавне расправе не може бити краће од 15 дана.

Јавна расправа о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања за период 2024.-2026. годину је спроведена у периоду од 08.04.2024. до 22.04.2024. године, а отворени састанак је одржан дана 22.04.2024. године, у Суботици, на адреси Трг слободе бр. 1., у Плавој сали Градске куће Града Суботице, са почетком од 10:00 часова. Након спроведене јавне расправе припремљен је Извештај о спроведеној јавној расправи, који је приложен уз предлог Локалног акционог плана запошљавања за период 2024.-2026. годину и чини њен саставни део.

Дана 23.04.2024. године, на 33. седници Савет за запошљавање Града Суботице је дао позитивно мишљење о коначном тексту предлога нацрта Локалног акционог плана запошљавања Града Суботице за период 2024.-2026. годину.

У складу са наведеним, предлаже се Скупштини Града Суботица доношење Одлуке о усвајању Локалног акционог плана запошљавања за период 2024.-2026. годину, како је дато у материјалу.

Извршилац: Скупштина Града Суботице и Градска управа Града Суботице.

Извори средстава потребних за реализацију: За реализацију ове Одлуке обезбеђена су средства у буџету Града Суботице.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024 – 2026. ГОДИНЕ

ГРАД СУБОТИЦА



Суботица
Szabadka
Subotica

Април, 2024. године

САДРЖАЈ

Листа акронима _____	3
Уводна разматрања _____	4
Ситуациона и економска анализа _____	6
Стање и токови на локалном тржишту рада _____	10
Приоритети политике запошљавања _____	19
Мапирање заинтересованих страна у процесу израде локалног акционог плана запошљавања _____	19
SWOT анализа _____	21
Мере активне политике запошљавања у периоду од 2024 – 2026. године _____	22

ЛИСТА АКРОНИМА

ЛС -		Локална самоуправа
ЛСЗ	-	Локални савет за запошљавање
МСП	-	Мала и средња предузећа
АПВ	-	Аутономна покрајина Војводина
РС	-	Република Србија
ОСИ	-	Особе са инвалидитетом
НВО/ОЦД	-	Организација цивилног друштва
КЗМ	-	Канцеларија за младе
НАПЗ	-	Национални акциони план запошљавања
ЕЦР	-	Едукативни центар Рома
РРА	-	Регионална развојна агенција

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017, 113/2017 - др. закон и 49/2021) Локални акциони план запошљавања, представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања у посматраном трогодишњем периоду на подручју Града Суботице.

Локални акциони план запошљавања усклађен је са постојећим националним документом запошљавања – Акциони план за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године (у даљем тексту Акциони план), Службени гласник РС”, број 22/24. Акциони план представља операционализацију Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године („Службени гласник РС”, број 18/21 и 36/2021 - испр.), а у изради овог документа и дефинисању циљева и приоритета политике запошљавања учествовали су социјални партнери, релевантне институције и остале заинтересоване стране.

Након успешне реализације Локалног акционог плана за 2023. годину путем којег је запослено 63 лица (16 лица путем субвенција за samozapoшљавање, 24 лица путем субвенције за запошљавање лица из категорије теже запошљивих лица и 23 лица путем јавних радова – техничка подршка), Савет за запошљавање града Суботице је дао иницијативу стручним службама за израду Локалног акционог плана запошљавања за трогодишњи период од 2024. до 2026. године.

У оквиру мере субвенције послодавцима за запошљавање теже запошљивих категорија утрошено је у 2023. години 4.800.000,00 динара, за меру активне политике запошљавања – субвенције за samozapoшљавање утрошено је 4.800.000,00 динара, док је за меру јавни радови – техничка подршка утрошено 4.301.270,95 динара.

Током 2021., 2022. и 2023. године године кроз сарадњу Града Суботице и НСЗ успешно су реализоване мере активне политике запошљавања.

Полазећи од општег циља Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, а која се односи на успостављање стабилног и одрживог раста запослености засноване на знању и достојанственом раду, произашли су посебни циљеви који укључују:

- 1) Остварен раст квалитетне запослености кроз међусекторске мере усмерене на унапређење понуде рада и тражње за радом;
- 2) Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада;
- 3) Унапређен институционални оквир за политику запошљавања.

Локални акциони план запошљавања за период од 2024 – 2026. године обезбеђује се усклађеност са секторским политикама и текућим реформским процесима од значаја и утицаја на област политике запошљавања.

Локални акциони план запошљавања за град Суботицу за период од 2024. до 2026. године (у даљем тексту: ЛАПЗ 2024 - 2026) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на локалном нивоу у периоду од 2024. до 2026. године, дефинише циљеве и приоритете политике запошљавања на локалном нивоу и утврђује програме и мере које ће се реализовати како би се достигли постављени циљеви и омогућило одрживо повећање запослености.

Идентификовани проблеми и искуства у реализацији локалних акционих планова у претходном трогодишњем периоду, представљали су основ за планирање активности у новом акционом плану запошљавања који ће по први пут бити сачињен за трогодишњи период, а који је по својој садржини усклађен и са Планом развоја Града Суботице за период 2024 – 2026. године.

Град Суботица ће кроз сарадњу са НСЗ, филијалом у Суботици и осталим битним чиниоцима локалне политике запошљавања, у наредном периоду, реализовати активности усмерене на стварање повољних услова за запошљавање лица са евиденције НСЗ, првенствено лица из категорије теже запошљивих незапослених лица, што би се у крајњем случају требало рефлектовати кроз повећање броја запослених кроз мере активне политике запошљавања. Надаље, наставиће се са развијањем сарадње са институцијама за запошљавање, привреде и образовних институција и рад на јачању њихових капацитета у правцу успешног спровођења локалне политике запошљавања, смањења незапослености лица на евиденцији НСЗ, унапређење компетенција радне снаге у складу са потребама локалног тржишта рада.

ЛАПЗ 2024 – 2026 је производ сарадње између релевантних институција, социјалних партнера и осталих заинтересованих страна, заснован на анализи тржишта рада и социјално – економској ситуацији, намењен спровођењу активне политике запошљавања на локалном нивоу, а на који је Савет за запошљавање Града Суботице претходно дао мишљење.

ЛАПЗ – ом за период 2024. до 2026. године утврђени су циљеви и приоритети политике запошљавања, односно програми и мере активне политике запошљавања, утврђени су критеријуми и поступци за учешће у програмима и мерама, а који представљају наставак спровођења политике запошљавања из претходног периода.

У циљу израде ЛАПЗ – а за период од 2024. до 2026. године коришћени су статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци НСЗ филијала Суботица, Плана развоја Града Суботице за период 2023 – 2032. године, као и подаци Секретаријата за приведу, туризам и локални економски развој Града Суботице.

ЛАПЗ 2024 - 2026 садржи све елементе предвиђене чланом 39. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017, 113/2017 - др. закон и 49/2021):

- Макроекономски оквир за стварање и примену политике запошљавања,
- Стање и токове на тржишту рада за наредну годину,
- Циљеве и приоритете политике запошљавања,
- Програме и мере активне политике запошљавања за наредну годину, са одговорностима за њихово спровођење и потребним средствима,
- Финансијски оквир за политику запошљавања и изворе финансирања,
- Носиоце послова реализације ЛАПЗ - а,
- Категорије теже запошљивих лица које имају приоритет у укључивању у мере активне политике запошљавања,
- Индикаторе успешности реализације програма и мера и
- Друге елементе.

Предлог ЛАПЗ – а за период од 2024. до 2026. године био је предмет јавне расправе у периоду од 08.04.2024. до 22.04.2024. (текст предлога ЛАПЗ – а 2024 – 2026 постављен је на званичној интернет презентацији Града Суботице).

Извештај о спроведеној јавној расправи о Предлогу ЛАПЗ – а 2024 – 2026, доступан је на званичној интернет презентацији Града Суботице.

Предлог ЛАПЗ – а 2024 – 2026 уз претходно мишљење Локалног савета за запошљавање упућен је надлежном органу Града Суботице на усвајање.

Одлуком Скупштине Града Суботице, број _____ од _____ године усвојен је Локални акциони план запошљавања Града Суботице за период од 2024. до 2026. године.

СИТУАЦИОНА И ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА

Географски положај

Град Суботица се налази у близини државне границе Републике Србије и Републике Мађарске на 46° 05' 55'' северне географске ширине и 19° 39' 47'' источне географске дужине. Као најсевернији град и други по величини град у Аутономној Покрајини Војводини, Град Суботица се налази у Севернобачком округу и захвата површину од 1.007 квадратних километара. Просечна надморска висина Суботице је 114 м, 40 м изнад нивоа Тисе код Кањиже и 32 м изнад нивоа Дунава код Баје (Мађарска). Град Суботица се граничи са четири јединице локалне самоуправе и то са: Градом Сомбором, Општином Бачка Топола, Општином Сента и Општином Кањижа.

Кроз територију града, пролази транзитни паневропски пут Е-75, преко кога је Суботица повезана са Мађарском на северу и преко Београда са Јужном Европом на југу. У самом градском насељу Суботица, укрштају се магистрални правци према Новом Саду, Сомбору, Хоргошу и Сенти. У близини града налази се велики број граничних прелаза од којих су Хоргош и Келебија најфреквентнији. Посебно значајан фактор и компаративна предност у будућем периоду за развој Града Суботице јесте изградња брзе пруге која ће омогућити значајне бенефите за развој Града, односно даљем позиционирању Града Суботице као привредно – економског центра и препознатљиве и пожељне дестинације за живот.

Средиште града и округа је градско насеље Суботица. Поред градског насеља Суботице, град обухвата и следећа насеља: Бајмок, Бачки Виногради, Бачко Душаново, Биково, Вишњевац, Горњи Таванкут, Доњи Таванкут, Ђурђин, Келебија, Љутово, Мала Босна, Мишићево, Нови Жедник, Палић, Стари Жедник, Хајдуково, Чантавир и Шупљак.

На основу података из пописа становништва, домаћинстава и станова 2022. године, Град Суботица је имао 123.252 становника. Услед негативног природног прираштаја и све учесталијих миграција становништва, број становника је у константном опадању. Кретање укупног броја становништва општине Суботица до 1981. године бележи тенденцију раста, а од 1981. године до последњег пописа 2022. године уочена је негативна тенденција.

Податке о стварном броју становника и његовом кретању у Граду Суботици смо добили кроз попис који је спроведен током 2022. године што је приказано табеларним приказом у наставку:

Табела 1 Демографска слика Суботице¹

¹ План развоја - Град Суботица 2023-2032, Суботица 2022. године, стр. 15. и званични подаци о попису Републичког завода за статистику из 2022. године

Показатељи	Суботица 2011	Суботица 2022
Укупан број становника	141.551	124.679
Смањење броја становника за период 2011 – 2022. година	16.872	

Анализирајући табелу број 1 уочавамо да је на основу спроведеног пописа становништа који је извршен 2022. године број становника у Суботици био 124.679 становника, што је посматрано у односу на 2011. годину мање за 16.872 становника, а што нам илуструје да је у граду Суботици присутан негативан природни прираштај, односно смањење броја становника.

Развој становништва Суботице карактеришу три глобална демографска процеса:

- (1) укупна депопулација (пад броја становника);
- (2) природна депопулација (број умрлих становника превазилази број живорођене деце) и
- (3) демографско старење.

Током 90 - тих година прошлог века дошло је до бројних друштвено - економских и политичких промена које су утицале на кретање броја становника. Највећи утицај на демографске промене имала су велика миграциона кретања која су допринела приливу избеглих и расељених лица у Суботицу, с једне стране, док је економска и политичка нестабилност допринела повећаном одласку у иностранство, с друге стране. Сложен биланс ових кретања само је једна компонента укупне динамике, а у садејству са природним кретањем које карактерише наставак биолошке депопулације довели су до смањења броја становника.

Индустрија Суботице је кроз свој досадашњи развој била више него разноврсна. Поред прехранбене индустрије у разним својим подсекторима, интензивно су се развијали електро - метални комплекс, хемијска индустрија, индустрија текстила, производња обуће, чарапа, штампарије и грађевинарство. Ове би се индустрије и у наредном периоду требале интензивно развијати, јер располажу потребним ресурсима (капацитети, знање и искуство, потребна радна снага, сировинска основа или расположиве компоненте, тржиште).

Када је реч о малим и средњим предузећима, она су концентрисана углавном у области трговине и услуга, а када је реч о прерађивачкој индустрији, има их у области прехранбене индустрије, прераде пластике, текстилне индустрије. Посматрајући структуру привреде града према делатностима, закључује се да највећи број привредних друштава и предузетника делује у оквиру следећих сектора: трговина на велико и трговина на мало, као и поправка моторних возила и мотоцикала. МСП која су своје пословање започели у кругу својих домаћинстава, данас се сусрећу са проблемом недостатка простора за ширење пословања, будући да је простор ограничен или чак обављање делатности ствара буку и другу сметњу у односу на стамбено окружење.

Привредне токове и кретње привреде на нивоу Града Суботице најбоље илуструју подаци о броју привредних субјеката у одговарајућим организационим формама

Табела 2 Број привредних субјеката на подручју Града Суботице у периоду од 2018 – 2021. године²

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Број привредних друштава	3.959	3.461	3.429	3.394
Број предузетника	3.893	4.034	4.070	4.220
Број привредних друштава на 1000 становника	29	25	25	25
Број предузетника на 1000 становника	28	30	30	31

Табела број 2 на показује да се број привредних друштава на подручју Града Суботице у периоду од 2018. до 2021. године смањивао, тако да је 2021. године било најмање привредних друштава и број се кретао на нивоу од 3.394 привредна друштва. За разлику од привредних друштава број предузетника је 2021. године досегао највиши број у посматраном периоду и 2021. године се кретао на нивоу од 4.220 предузетника. На подручју Града Суботице 2021. године број привредних друштава на 1.000 становника је био 25, док се број предузетника на 1.000 становника кретао на нивоу од 31 предузетника.

Табела 3 нам показује укупне приходе које су остварили привредна друштва и предузетници на подручју Града Суботице од 2017. до 2020. године:

Табела 3 Преглед остварених укупних пословних прихода привредних друштава и предузетника у периоду од 2017 – 2020. године³

Град Суботица	2017	2018	2019	2020
Укупни пословни приходи привредних друштава, хиљ. РСД	185.754.371	194.300.859	215.793.365	219.236.885
Укупни пословни приходи предузетника, хиљ. РСД	4.663.823	5.075.058	10.357.076	10.436.995

Анализирајући претходну табелу уочавамо да су привредна друштва на подручју Града Суботице најнижи укупан пословни приход остварила 2017. године и износио је 185.754.371 у хиљадама динара, док је највиши укупан пословних приход остварен код привредних друштава 2022. године и износио је 219.236.885 у хиљадама динара. Ова тенденција је посебно уочљива код предузетника који су 2020. године остварили највиши укупан пословни приход у износу од 10.436.995 хиљада динара, што је знатно више него 2017. године када су предузетници остварили укупан пословних приход у износу од 4.663.823 хиљаде динара.

Како бисмо сагледали и обухватили потребне податке за израду локалног акционог плана запошљавања обухватићемо податке који се односе на кретања, карактеристике и специфичности радне снаге.

Наредна табела нам показује податке о радној снази у погледу разних видова незапослености на дан 31. децембра 2023. године:

² План развоја - Град Суботица 2023-2032, Суботица 2022. године, стр. 34.

³ План развоја - Град Суботица 2023-2032, Суботица 2022. године, стр. 35.

Табела 5 Рекапитулација података о радној снази у погледу кретања на тржишту рада за Град Суботицу на дан 31. децембра 2023. године.⁴

Стање на дан 31. децембра 2023. године	Укупно	Жене
Број активно незапослених лица	3287	1684
Број привремено неспособних или неспремних за рад	230	173
Број незапослених лица – странац или лице без држављанства	10	6

Анализирајући табелу број 5 можемо закључити да је број активно незапослених лица на дан 31. децембра 2023. године на подручју Града Суботице 3.287, од чега жене чине 1.684 лица или 51,23 %. Број привремено неспособних или лица неспремних за рад се креће на нивоу од 230 лица од чега жене чине 173 лице (75,21%). Када посматрамо незапослена лица која су странци или без држављанства њихов број се креће на нивоу од 10 лица, од чега жене чине 6 лица (60,00%).

У циљу ефикасног решавања проблема економске стагнације и смањења стопе незапослености, Град Суботица је препознао успешну формулу и покренуо активности са циљем привлачења домаћих и страних инвестиција. Поред отварања нових радних места, реализацијом инвестиција стичу се многи предуслови прилива средстава у буџет Града пре свега кроз наплату пореза на зараде и пореза на имовину. Треба имати у виду чињеницу да ће поједина јавна и јавно комунална предузећа дугорочно наплаћивати енергенте и пружати услуге инвеститорима, инвеститори имају тенденцију ангажовања локалних пројектантских и грађевинских оператива, као и ангажовање мањих локалних фирми и предузећа за потребе функционисања и пословања. Реализацијом инвестиција долази до повећања извоза, као и увођење и овладавање новим технологијама и процедурама, односно долазак страних инвеститора доприноси повећању економске ефикасности и конкурентности домаће привреде.

У оквиру привредне зоне "Мали Бајмок" данас послују следећа предузећа: "Флендер", "Континентал", "Норма група", "Калцедониа", "Бојсен", "Аметек", "Каминада", "ББ сензор", "Сваровски", „Феллер“ и „Нифко група“. Број запослених у предузећима која послују у привредној зони "Мали Бајмок" креће се око 6.500 лица. Данас је слободна зона „Суботица“ једна од најсупешнијих слободних зона од укупно 15 слободних зона које делују на подручју Републике Србије. Поред иностраних инвеститора који делују на подручју слободне зоне „Суботица“, важно је напоменути да на подручју Града Суботице делује велики број иностраних инвеститора који не раде у оквиру слободне зоне „Суботица“, а који својим радом дају велики допринос привреди Града Суботице.

Туристичка привреда града треба да допринесе бољем и већем економском развоју Града Суботице, при чему се изградњом туристичких капацитета на подручју пре свега Палића стварају предуслови за убрзан туристички развој и напредак Палића. Без обзира на идентификоване потешкоће, град Суботица, са својом туристичком дестинацијом Палић, заузела је значајно место у Стратегији развоја туризма Републике Србије, Националном инвестиционом плану туризма Републике Србије и Програму привредног развоја АП Војводине⁵. Како је у септембру 2023. године на Палићу почео са радом Аква парк, створили

⁴ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

⁵ Туризам представља огромни потенцијал што је потврђено и у Стратегији развоја туризма Републике Србије који Суботицу и Палић ставља у прва 4 приоритета.

су се предуслови за још боље позиционирање Палића као туристичке дестинације и привлачење још већег броја туриста.

На територији Суботице константно се подиже квалитет туристичке понуде и унапређују туристички потенцијали који почивају на етнографском наслеђу, нпр. ревитализују се напуштени салаши, обнављају се виногради, чарде, изграђују нови туристички капацитети, што свакако доприноси повећању запослености у овој области. Посебно је приметно значајно повећање туристичких капацитета кроз укључивање у туристичку понуду „станова на дан“.

Посебно је значајно истаћи да се Град Суботица убрзано развија, да су присутна значајна улагања у подручју локалне инфраструктуре, а изградња брзе пруге која је у току омогућиће снажан подстрек развоју локалне привреде и уопште бољем саобраћајно – географском положају Града Суботице.

СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ЛОКАЛНОМ ТРЖИШТУ РАДА

У циљу ефикасног планирања активне политике запошљавања Града Суботице у наставку ћемо приказати основне токове на локалном тржишту града који служе као полазна тачка у креирању мера активне политике запошљавања на подручју Града Суботице у 2023. години.

Незапосленост

У децембру 2023. године на подручју Града Суботице регистровано је 3.287 лица која траже запослење, од чега су 1.684 жене, а што је приказано путем следеће табеле:

Табела број 6 Број и полна структура незапослених у Суботици, по годинама⁶

Град Суботица	Децембар 2020	Децембар 2021	Децембар 2022	Децембар 2023
Незапослени- укупно	4.178	4.113	3.550	3287
Незапослени- жене	2.105	2.072	1.798	1684
Незапослени- жене %	50,38	50,38	50,65	51,23

Посматрајући временски период за протекле три године, може се закључити да је у граду Суботици изражен тренд пада броја незапослених лица. Тако је у Суботици у децембру 2020. године било укупно незапослених 4.178 лица, у децембру 2021. године број незапослених лица је био 4.113, у децембру 2022. године број незапослених лица је био 3.550 док се број незапослених лица у децембру 2023. године кретао на нивоу од 3.287 лица. Уколико посматрамо у апсолутном броју можемо закључити да је у децембру 2023. године у односу на децембар 2022. године број укупно незапослених лица на подручју Града Суботице мањи за 263 лица.

⁶ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

Табела број 7 у наставку нам показује кретање броја незапослених лица према степену стручне спреме. Јасно се уочава да је највећи број незапослених лица са првим степеном стручне спреме и обухвата 1.550 лица или 47,16%. Најмањи број незапослених лица је са осмим степеном стручне спреме и износи 3 лица или 0,09%. Значајно учешће незапослених лица је са четвртим степеном стручне спреме и износи 726 лица или 22,08%.

Табела 7 Преглед броја незапослених лица по степену стручне спреме у децембру 2023. године⁷

АКТИВНА НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТЕПЕНУ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ		Број незапослених	Жене	Процентуално учешће степена стручне спреме у укупном броју незапослених
Степен стручне спреме	I	1550	752	47,16%
Степен стручне спреме	II	88	33	2,68%
Степен стручне спреме	III	455	223	13,85%
Степен стручне спреме	IV	726	395	22,08%
Степен стручне спреме	V	15	7	0,46%
Степен стручне спреме	VI-1	77	40	2,34%
Степен стручне спреме	VI-2	77	48	2,34%
Степен стручне спреме	VII-1	292	183	8,88%
Степен стручне спреме	VII-2	4	3	0,12%
Степен стручне спреме	VIII	3	0	0,09%
Укупно		3287	1684	100%

Кретање незапослених лица према годинама старости нам показује табела број 8 коју дајемо у наставку:

Табела 8 Преглед броја незапослених лица по годинама старости на дан 31. децембра 2023. године⁸

АКТИВНА НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА ГОДИНАМА СТАРОСТИ	Број незапослених	Жене	Процент учешћа у укупном броју незапослених лица
15 до 19 године	158	72	4,82%
20 до 24 године	244	124	7,42%
25 до 29 године	280	169	8,53%
30 до 34 године	264	143	8,03%
35 до 39 године	295	172	8,97%
40 до 44 године	329	199	10,00%
45 до 49 године	352	201	10,70%
50 до 54 године	340	157	10,34%
55 до 59 године	481	230	14,63%

⁷ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

⁸ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

60 до 64 године	544	217	16,56%
Укупно	3.287	1.684	100,00%

Претходна табела нам указује да је највеће учешће у броју незапослених лица учешће лица са старошћу од 60 до 64 године и износи 544 лица или 16,56%, док је значајно и учешће лица од 55 до 59 године старости и износи 481 лица или 14,63%. Најмање је учешће лица од 15 до 19 година старости и износи 158 лице или 4,82%.

У табели број 9 приказано је кретање броја незапослених лица по дужини чекања на запослење са стањем на дан 31. децембра 2023. године:

Табела 9 Преглед броја незапослених лица по дужини чекања на запослење на дан 31. децембар 2023. године⁹

АКТИВНА НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА ТРАЈАЊУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ	Број незапослених	Жене	Проценат учешћа у укупном броју незапослених лица
до 3 месеца	650	331	19,77%
од 3 до 6 месеци	338	156	10,29%
од 6 до 9 месеци	224	132	6,81%
од 9 до 12 месеци	155	82	4,72%
од 1 до 2 године	442	228	13,45%
од 2 до 3 године	321	161	9,76%
од 3 до 5 година	339	191	10,32%
од 5 до 8 година	287	153	8,73%
од 8 до 10 година	154	69	4,68%
преко 10 година	377	181	11,47%
Укупно	3287	1684	100,00%

Табела број 9 показује број незапослених лица према дужини чекања на запослење. Највећи број незапослених лица су лица која на запослење чекају до 3 месеца и њихов број се креће на нивоу од 650 лица (19,77%), као и број лица која на запослење чекају од 1 до 2 године и износи 442 лица (13,45%).

У циљу већег радног ангажовања и запошљавања незапослених лица посебан нагласак треба ставити на јачање менаџерских способности лица која се самозапошљавају, те на подстицање високо образованих лица на самозапошљавање, јер њихово покретање бизниса носи са собом потенцијал повећаног запошљавања свих осталих категорија незапослених. У конкуренцији са глобалним тржиштем успешно могу да се носе само она предузећа који располажу потребним знањем и менаџерским вештинама, посебно када се узме у обзир да живимо у „економији знања“.

Теже запошљива лица на тржишту рада

Рањивост одређених категорија на тржишту рада доводи до тога да те категорије - групације добијају статус теже запошљива лица. Стога ћемо говорити уједно и о рањивости и о тежем

⁹ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

запошљавању и интегрисању на тржиште рада одређених категорија радно способног становништва.

Рањивост одређених категорија може бити резултат утицаја личних, економских и/или социјалних фактора, што их ставља у неповољан положај и негативно утиче на живот одређене групације. Фактори као што су старосно доба, степен образовања, инвалидитет, пол, етничко порекло, социјални положај и др. могу да представљају препреку у остваривању принципа једнаких могућности и доступности услуга на тржишту рада.

Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености прописује да је теже запошљив незапослени који због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социо - демографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или других објективних околности теже налази запослење.

Индикатори теже запошљивости који се узимају у обзир су: стопа незапослености, стопа запослености, индикатори који се односе на квалитет запошљавања, степен запошљавања рањивих категорија и удео дугорочно незапослених у укупном броју незапослених и др. То значи да особе које припадају овим категоријама могу да се суоче са додатним препрекама при уласку на тржиште рада и да им може бити неопходна подршка за укључивање на тржиште рада и проналаска адекватног запослења.

Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године утврђује посебно осетљиве категорије на тржишту рада које треба да буду примарни корисници мера активне политике запошљавања. Према овој Стратегији теже запошљива лица, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, су незапослена лица која због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао. Посебно су угрожена лица која се истовремено суочавају са више фактора рањивости/отежане запошљивости. У ту категорију спадају: Роми, особе са инвалидитетом, жене, млади (15 - 30 године старости), старија лица (од 50 до 64 године живота), дугорочно незапослени (лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 12 месеци, а посебно лица на евиденцији дуже од 24 месеца).

У периоду од 2024. до 2026. године статус теже запошљивих лица, а у складу са проценом запошљивости, која ће имати приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања су: млади до 30 година живота, жене, старији од 50 година, лица без квалификација и нискоквалификовани, особе са инвалидитетом, Роми, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, дугорочно незапослени (лица која се налазе на евиденцији дуже од 12 месеци а посебно незапослена лица која траже посао дуже од 18 месеци), млади у домском смештају, млади у хранитељским породицама, млади у старатељским породицама и жртве породичног насиља.

Категорија младих у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама подразумева младе до 30 година старости који су имали или имају статус младих у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама. Такође, у програме и мере активне политике запошљавања потребно је укључивати и остала теже запошљива лица из посебно осетљивих категорија незапослених као што су: жене (посебно жене жртве трговине људима), рурално становништво, избегла и расељена лица, повратници према споразуму о реадмисији, самохрани родитељи, супружници из породице у којој су оба супружника

незапослена, родитељи деце са сметњама у развоју, бивши извршиоци кривичних дела и сл. на начин којим се омогућава њихова интеграција на тржиште рада.

Жене на локалном тржишту рада

Према резултатима пописа становништва из 2022. године на територији града Суботице живело је 124.679 становника. У укупном броју становника, веће је учешће женске популације.

Општи индикатори неповољног положаја жена су:

- економска зависност,
- незапосленост и проблем заштите права запослених,
- родни стереотипи у друштву, на послу и снажан социјални притисак,
- бесплатан рад/привређивање жена на селу, и у приградским насељима са карактеристикама руралног подручја,
- лоша координација између различитих институција и организација,
- неспровођење Закона о родној равноправности и Конвенције о правима жена,
- проблеми у усклађивању приватних и професионалних улога жена и
- недовољна едукованост жена у вези са својим правима.

Од укупног броја незапослених лица на територији града Суботице на дан 31. децембра 2023. године који је износио 3.287 лица, број незапослених жена је био на нивоу од 1.684 жене, или 51,23%, што представља учешће жена у укупном броју незапослених лица.

Табела 10 Преглед незапослених жена по степену стручне спреме на дан 31. децембра 2023. године¹⁰

Циљна група: Жене	Суботица	
	Укупно	%
Укупно	1684	51,23%
I степен стручне спреме	752	44,65%
II степен стручне спреме	33	1,97%
III степен стручне спреме	223	13,24%
IV степен стручне спреме	395	23,46%
V степен стручне спреме	7	0,41%

¹⁰ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

VI-1 степен стручне спреме	40	2,37%
VI-2 степен стручне спреме	48	2,86%
VII-1 степен стручне спреме	183	10,86%
VII-2 степен стручне спреме	3	0,18%
VIII степен стручне спреме	0	0,00%

Табела број 10 нам показује број незапослених жена на подручју Града Суботице који је износио 1.684 жене са учешћем у укупној незапослености од 51,23%. Највеће учешће у укупном броју незапослених лица је учешће жена са првим степеном стручне спреме и креће се на нивоу од 752 жене или 44,65% у укупном броју незапослених жена. Значајно је учешће у укупној незапослености жена са четвртим степеном стручне спреме и износи 395 жена или 23,46%. Најмање је учешће жена са VII – 2 степеном стручне спреме и креће се на нивоу од 3 жене (0,18%).

Особе са инвалидитетом на локалном тржишту рада

Особе са инвалидитетом се свакодневно суочавају са читавим низом препрека када је реч о њиховом запошљавању, почев од предрасуда, па све до архитектонских баријера и то на сваком кораку. Да би особе са инвалидитетом могле да задовољавају основне егзистенцијалне потребе њима се мора омогућити право на рад, те су потребне минималне измене у погледу радног простора и унапређења могућности приступа радном месту. Чланом 24. Закона о запошљавању и професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом,¹¹ наметнута је обавеза запошљавања особа из ове популације за све послодавце који имају више од 20 радника. Уз помоћ поменутих законских одредби, одређени број особа са инвалидитетом се укључио у свет рада, али то је и надаље недовољно.

Суботица има тежњу да постане град који ће се у потпуности прилагодити особама са инвалидитетом, тако да се последњих година велика пажња посвећује инклузији, како би лица са инвалидитетом постала активни чланови заједнице, који ће својим потенцијалом допринети развоју града.

Примери позитивне праксе 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2021., 2022. и 2023. године су показали да особе са инвалидитетом могу успешно да раде и постижу предвиђене резултате, док су разлике идентификоване у начину рада и прилагођавању пословног простора.

Међутим, послодавци су само последњи корак у укључивању особа са инвалидитетом на тржиште рада. Целокупан процес образовања треба бити прилагођен и особама са инвалидитетом у стицању потребног знања и квалификација које тржиште изискује.

¹¹ "Службени гласник РС", број 36/2009, 32/2013 и 14/2022 – др. закон

Табела 11 Преглед броја незапослених особа са инвалидитетом и њихово % учешће у укупној незапослености у Суботици на дан 31. децембра 2023. године¹²

Град Суботица	Број незапослених		Број незапослених ОСИ		% учешћа ОСИ у укупној незапослености	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
141.551	3287	1684	288	112	8,76%	3,40%

Посматрајући табелу број 11 уочавамо да је укупан број незапослених на подручју Града Суботице 3.287 лица, од тога се учешће особа са инвалидитетом креће на нивоу од 288 лица, а број незапослених жена са инвалидитетом је 112. Процентуално учешће особа са инвалидитетом у укупном броју незапослених се креће на нивоу од 8,76%, док је учешће жена 3,40%.

Млади на тржишту рада

Младима на тржишту рада у Суботици, иако често могу имати предност при запошљавању, недостатак радног искуства отежава процес првог запослења, тако да је проценат оних који први пут траже посао изузетно висок. Део популације младих нема развијену свест о потреби самосталног развоја каријере. Недостатак вештина идентификован је у следећим областима: представљање послодавцима кроз писање радне биографије, као и вођење интервјуа са послодавцем и у оквиру тога потребно је развијати различите стилове наступа при контакту са потенцијалним послодавцем. С друге стране, млади су адаптивни и мобилни што креира предуслове лакшег запошљавања изван места боравка и у срединама које су оријентисане на кадар са високим степеном стручне спреме.

Достигнути ниво образовања младих је релевантан структурни индикатор нивоа образовања једног дела контингента радне снаге који у блиској будућности одређује развојни потенцијал земље.

Табела 12 Преглед броја незапослених младих (до 30 година) и њихово % учешће у укупној незапослености у Суботици на дан 31. децембра 2023. године¹³

Град	Број незапослених		Број незапослених младих (до 30 година)		% учешћа младих (до 30 година) у укупној незапослености	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
Суботица	3287	1684	682	365	20,74%	11,10%

Табела број 12 нам показује да укупан број незапослених из категорије младих до 30 година на дан 31. децембра 2023. године је износио 682 лица или 20,74% учешћа у укупној незапослености на подручју Града Суботице, док број незапослених жена у категорији младих до 30 година старости износи 365 жена или 11,10%.

¹²Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

¹³ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

Табела 13 Преглед незапослених младих (до 30 година) по степену стручне спреме у 2023. години¹⁴

Циљна група: Млади (до 30 година)	Суботица			
	Укупно	%	Жене	%
УКУПНО	682	100	365	100
I степен стручне спреме	280	41,08	142	38,91
II степен стручне спреме	13	1,90	4	1,09
III степен стручне спреме	75	10,99	36	9,86
IV степен стручне спреме	167	24,48	90	24,66
V степен стручне спреме	1	0,14	1	0,27
VI-1 степен стручне спреме	0	0,00	0	0,00
VI-2 степен стручне спреме	40	5,88	25	6,85
VII-1 степен стручне спреме	105	15,39	67	18,36
VII-1 степен стручне спреме	1	0,14	0	0,00
VIII степен стручне спреме	0	0,00	0	0,00

Анализирајући табелу број 13 која показује категорију незапослених младих до 30 година можемо закључити да је укупан број незапослених у овој категорији 682 лице, од чега женска популација обухвата 365 лица. Највеће учешће младих до 30 година према степену стручне спреме се односи на категорију лица са I и IV степеном стручне спреме и то 280 лица (41,08%) и 13 лица (1,09%). Такође, у овом степену стручне спреме је и највећи број незапослених жена и то 142 жена (38,91%) са I степеном стручне спреме и 90 жена са IV степеном стручне спреме (24,66%).

Лица старија од 50 година живота

У старосној групи преко 50 година живота у Суботици има 1.468 лица, односно 659 жена, што нам показује да од укупног броја незапослених лица на подручју Града Суботице од 3.618 лица старији од 50 година учествују са 40,57%, те су они свакако једна од најугроженији категорија. Подаци показују да је већина лица ове старосне групе из запослености прешла у неактивност из разних разлога као што су: губљење мотивације за активно тражење посла јер се послодавци углавном одлучују за млађу радну снагу, недовољно знање и самим тим смањена могућност за запошљавање.

Током 2023. године уочене су тенденције у погледу значајног побољшања положаја лица старијих од 50 година живота и све већег учешћа ове категорије у сегменту новог

¹⁴ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

запошљавања, јер се домаћи привредни субјекти услед недостатка младих кадрова на тржишту рада и уопште недостатка радне снаге све више опредељују за запошљавање лица старијих од 50 година живота.

Роми на локалном тржишту рада

Ромска популација чини групу најдубље рањивости и искључености на локалном и републичком тржишту рада. Укупна заступљеност ромске националне мањине на евиденцији суботичке Филијале НСЗ је 306 лица од тога жене чине 159 лице. Податак не одражава реално стање, с обзиром да одређени број Рома не жели или не наглашава своју националну припадност приликом пријаве на евиденцију НСЗ.

Утицај традиционалног начина живота утиче на општа запажања о стању ромске заједнице, веома мали број лица укључен је у активно тражење посла, жене ромске националности су одређене за рађање и подизање деце, недовољна је упућеност популације у могућности остваривања права и обавеза код јавних и државних институција, постоје предрасуде код послодаваца када је реч о запошљавању припадника ромске заједнице и др. Постоје бројне друге тешкоће везане за запошљавање и побољшање положаја Рома на локалном тржишту рада и оне су условљене сплетом сложених социјалних, економских, политичких и многих других околности. Највећи број припадника ромске националне мањине живи у условима екстремног сиромаштва и веома лошег стандарда, посебно у здравствено - хигијенском смислу, често не поседују лична документа, немају здравствено и социјално осигурање, ниског су образовања. Одређени број Рома не познаје службени језик, а мали број има завршено основно образовање, са веома ограниченим могућностима да стекне више образовање од основног. Већина је незапослена, а запослени обављају најмање квалификоване и плаћене послове. Вештине стичу самостално на неквалификовани и неспецијалистички начин што доприноси неконкурентном положају на тржишту рада и остваривању минималних зарада. У циљу побољшања положаја Рома, Роме све интензивније укључујемо у функционално основно образовање одраслих преко НСЗ.

Унапређењу положаја Рома на подручју Града Суботице ће посебно допринети локални акциони план за унапређење положаја Рома где су дефинисане конкретне мере и инструменти којима ће се омогућити перманентно побољшање животних услова ромске популације, већи степен укључености у локалну заједницу и омогућити даље свеукупно побољшање животног стандарда.

Табела 14 Преглед броја незапослених Рома и њихово % учешће у укупној незапослености у Суботици у 2023. години¹⁵

Град	Број незапослених		Број незапослених Рома		% учешћа Рома у укупној незапослености	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
Суботица	3287	1684	306	159	9,30	4,83

Табела број 14 нам показује да је број незапослених Рома на подручју Града Суботице у 2023. години износио 306 лица, од чега су жене чиниле 159 лице. Учешће Рома у укупној

¹⁵ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

незапослености се креће на нивоу од 9,30%, а учешће незапослених жена из ромске популације у укупној незапослености жена на подручју Града Суботице износи 4,83%.

Табела 15 Преглед незапослених Рома по степену стручне спреме у 2023. години¹⁶

	Град Суботица			
	Укупно	%	Жене	%
Укупно	306	100	159	100
I степен стручне спреме	282	92,16	149	93,72
II степен стручне спреме	2	0,65	1	0,63
III степен стручне спреме	8	2,61	4	2,51
IV степен стручне спреме	12	3,92	4	2,51
VI-1 степен стручне спреме	1	0,33	1	0,63
VII-1 степен стручне спреме	1	0,33	0	0,00

Полазећи од карактеристика ромске популације можемо извести закључак да је највећи број незапослених Рома са првим степеном стручне спреме и креће се на нивоу од 282 лица (92,16%), затим је највећи број незапослених Рома са четвртим степеном стручне спреме и креће се на нивоу од 12 лица (3,92%). Број незапослених жена из циљне групе Роми се креће на нивоу од 159 жена, а највећи број жена из циљне групе Роми има први степен стручне спреме и број незапослених креће се на нивоу од 149 лица (93,72%).

ПРИОРИТЕТИ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Имајући у виду Препоруку Савета ЕУ од 15. фебруара 2016. године о интегрисању дугорочно незапослених лица на тржиште рада, као и чињеницу да дугорочна незапосленост представља једну од кључних препрека радно - социјалној интеграцији незапослених лица и утиче на застаривање знања, вештина и компетенција, потребно је циљане мере подршке пружити незапосленим лицима која посао траже дуже од 12 месеци, уз интензивирање подршке ка лицима која посао траже дуже од 18 месеци.

Уважавајући смернице и препоруке европске политике запошљавања, показатеље стања и кретања на тржишту рада Републике Србије, текуће реформске процесе и документе, као и резултате претходно спроведених активности и налазе процена, утврђени су приоритети политике запошљавања:

- Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада;
- Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања и
- Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

МАПИРАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА

Локална политика запошљавања у фокусу је бројних заинтересованих страна, које су препознале потребу учешћа у процесу локалног акционог планирања:

¹⁶ Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен, Незапосленост и запошљавање у Севернобачком округу, Суботица, децембар 2023. године.

- **Локална самоуправа** - улога: успостављање адекватног пословног амбијента за улагање и развој предузетништва, прилагођавање локалних услуга у функцији бржег запошљавања (дечја забавишта и обданишта, бољи транспорт...), интеграција политике запошљавања у све политике развоја на локалним нивоу, уступање простора за нове иновативне програме, нпр. технолошки паркови, инкубатори, центри за тренинг.
- **Национална служба за запошљавање** - улога: идентификовање карактеристика локалног тржишта рада и могућности за запошљавање, усмеравање средстава за активне мере политике запошљавања, посредовање у запошљавању незапосленим лицима, обилазак послодаваца, посредовање између предузећа и образовних институција и приватних агенција за запошљавање.
- **Савет за запошљавање града Суботице** - улога: координација активности и успостављање сарадње свих заинтересованих страна за спровођење акционог плана запошљавања, иницирање израде Локалног акционог плана запошљавања, имплементирање и верификовање мера активне политике запошљавања.
- **Регионална развојна агенција** - улога: развој мапе ресурса, трасирање праваца развоја и пружање консултантских услуга предузећима и новим предузетницима, менторска подршка почетницима у пословању.
- **Синдикати који делују на подручју града Суботице** - улога: подршка запошљавању кроз развој синдикалне свести; инсистирање на друштвено одговорном и законитом пословању и унапређењу квалитета понуде послова; предлагање праваца за развој образовних програма и мера активне политике запошљавања.
- **Удружење предузетника** - улога: развој мапе ресурса, утврђивање потреба предузетника за новом радном снагом, потребног профила радне снаге, утврђивање трендова привредних активности.
- **Привредни савет Града Суботице** – улога: директно изјашњавање привредника о свим питањима у домену запошљавања који су од значаја и имају утицај на пословање локалних предузетника и предузећа. Такође, Привредни савет Града Суботице доприноси унапређењу пословне климе Града Суботице и квалитету живота у локалној заједници.
- **Регионална привредна комора** - улога: развој мапе ресурса, утврђивање трендова привредних активности.
- **Актив директора суботичких основних и средњих школа** - улога: развој конкурентности радне снаге, запошљивости и унапређењ предузетничких вештина и грађанског друштва оријентисаног на акције и промене.
- **Послодавци** - улога: креирање нових радних места; развој програма стицања прве радне праксе за младе, запошљавање теже запошљивих категорија лица (старији од 50, жене, особе са инвалидитетом, приправници), пружање информација о будућим потребама у погледу знања, вештина и способности, дефинисање стандарда занимања и квалификација.
- **ОЦД које се баве оснаживањем маргинализованих група Рома, особа са инвалидитетом, жена, младих, итд.,** - улога: развој конкурентности радне снаге, запошљивости и унапређење предузетничких вештина и грађанског друштва оријентисаног на акције и промене.

Анализа проблема запошљавања у Суботици

Процес локалног акционог планирања идентификовао је следеће проблеме запошљавања у Суботици:

- Одлив кадрова;
- Неусклађеност потреба локалног тржишта рада са образовном уписном политиком;
- Недостатак практичних знања по завршеној школи;
- Маргинализоване групе имају посебне тешкоће у позиционирању на тржишту рада;
- Недостатак едукације и подршке послодавцима који запошљавају особе са инвалидитетом, али се у овом делу уочава извесни напредак;
- Недовољна припремљеност почетника за самостално вођење пословања и
- Неодстатак менторске подршке за почетнике.

Потенцијали запошљавања на локалном нивоу

На локалном тржишту запошљавања све више се користе следећи потенцијали:

- Град Суботица располаже инфраструктуром која се може трансформисати у објекте за обуку и преквалификацију лица са неодговарајућом стручном спремом;
- Географски положај Суботице природно усмерава ка сарадњи са Републиком Хрватском и Републиком Мађарском, чланицама Европске уније, у свим облицима и правцима размене знања, те стимулисања партнерстава у привредном и економском смислу;
- Подстицаји за иновативне начине пољопривредне производње и начине прераде;
- Подршка и развој нових услуга и капацитета за збрињавање старих и изнемоглих лица као нова растућа грана услужних делатности;
- Област туризма значајна развојна могућност Суботице и то у следећим облицима: бањски, сеоски, здравствени, еколошки, манифестациони и конгресни туризам;
- Квалитетна припрема будућих предузетника за посао (радионица као интерактиван начин сазревања и разраде бизнис идеје);
- Даљи развој и проширење капацитета Привредне зоне Мали Бајмок;
- Подстицање квалитетније сарадње и умрежавања кључних локалних субјеката запошљавања са циљем адекватнијег увида у потребе и проблеме радно способних лица у Суботици.

SWOT АНАЛИЗА

(Најзначајнији елементи)

СНАГЕ

- Позитиван приступ локалне самоуправе за решавање проблема незапослености
- Спремност за рад незапослених
- Активности послодаваца и њихова заинтересованост за отварање нових радних места у случају субвенционисања истих
- Стварање услова за привлачење инвестиција
- Изградња брзе пруге која ће у великој мери значајно унапредити географски и уопште привредни положај Града Суботице

СЛАБОСТИ

- Несразмера у структури квалификација незапослених и потреба привреде
- Постојање дугорочне незапослености
- Застарела знања и вештине лица

ШАНСЕ

- Стварање радних места у пољопривредној производњи, ИТ сектору и туристичкој привреди
- Отварање нових радних места у Привредној зони Мали Бајмок
- Могућност обуке преко НСЗ (преквалификација, доквалификација и обуке за тржиште рада)
- Развој дуланог образовања
- Све интензивнији повратак држављана Републике Србије из иностранства

ОПАСНОСТИ

- Недостатак високообразованих кадрова
- Недостатак занатских и уопште дефицитарних занимања

МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА У ПЕРИОДУ ОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ

У периоду од 2024. до 2026. године Град Суботица у сарадњи са НСЗ се определио за следеће мере активне политике запошљавања:

1) СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЛИЦА ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ

Право на остваривање ове мере активне политике запошљавања имају послодавци из категорије приватног сектора. Циљна група су незапослена лица са евиденције НСЗ из категорија теже запошљивих лица и то:

- ✚ Млади до 30 година;
- ✚ Жене;
- ✚ Особе са инвалидитетом;
- ✚ Лица старија од 50 година;
- ✚ Лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 12 месеци, а посебно лица на евиденцији дуже од 24 месеца и
- ✚ Роми.

Овом мером се предвиђа једнократна исплата субвенција у износу од **230.000,00 динара**. Дати износ субвенције се увећава за **20%** за запошљавање особа са инвалидитетом и лица која су на евиденцији незапослених дуже од 24 месеца и износи **276.000,00 динара**.

Реализација мере се прати 12 месеци.

2) СУБВЕНЦИЈЕ ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

Субвенција за самозапошљавање је намењена незапосленим лицима са НСЗ која имају завршену обуку за развој предузетништва.

Субвенције за samozapoшљавање у 2024. години додељују се незапосленом лицу у једнократном износу од **300.000,00 динара** по кориснику, односно од **330.000,00 динара** по кориснику у случају samozapoшљавања особа са инвалидитетом ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос у сфери **производње, туризма, услуга и пољопривреде**.

У 2025. и 2026. години средства за samozapoшљавање износе у једнократном износу **380.000,00 динара** по кориснику, односно **420.000,00 динара** по кориснику у случају samozapoшљавања особа са инвалидитетом ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос у сфери **производње, туризма, услуга и пољопривреде**.





Предност за укључивање у ову меру имају жене.

Одобравање субвенције за samozapoшљавање одређује се на основу оцене бизнис плана и припадности категорији теже запошљивих лица.

Реализација мере се прати 12 месеци.

3) ЈАВНИ РАДОВИ – ТЕХНИЧКА ПОДРШКА


Град Суботица у оквиру мере активне политике запошљавања јавни радови – техничка подршка предвиђа организовање јавних радова у следећим областима:

-  Одржавање и заштита животне средине и природе;
-  Културе;
-  Одржавање и обнављање јавне инфраструктуре и
-  Социјална заштита и хуманитарни рад.

Право учешћа у овој мери активне политике запошљавања имају следеће категорије незапослених лица:

- 1) Роми;
- 2) Жене;
- 3) Особе са инвалидитетом;
- 4) Лица која траже посао дуже од 12 месеци;
- 5) Радно способни корисници новчане социјалне помоћи;
- 6) Млади до 30 година и
- 7) Лица старија од 50 година.

Право учешћа у овој мери имају извођачи јавних радова са територије Града Суботице и то:

-  Органи Аутономне покрајине Војводине и Града Суботице;

- ✚ Јавно комунална предузећа и јавна предузећа са седиштем на територији Града Суботице;
- ✚ Правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у органима управљања, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној години;
- ✚ Установе социјалне заштите и јавне установе;
- ✚ Привредна друштва, предузетници и задруге и
- ✚ Удружења грађана која су регистрована за области у којима се реализују јавни радови.

Право на доделу средстава за спровођење јавног рада послодавац може да оствари под условом да је испунио раније обавезе и измирио сва дуговања према Националној служби за запошљавање и Граду Суботици, осим за обавезе чија је реализација у току.

Максимална дужина трајања јавног рада је **четири месеца** у складу са расположивим финансијским средствима.

Средства намењена за спровођење јавних радова користе се за:

- ✚ **исплату накнаде за обављен посао** лицима ангажованим по основу уговора о привременим и повременим пословима укљученим у јавне радове, у висини до **35.000,00 динара по лицу**, на месечном нивоу за пун фонд радних часова, односно сразмерно времену радног ангажовања на месечном нивоу који се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање, а која обухвата и трошкове доласка и одласка са рада;
- ✚ **накнаду трошкова спровођења јавних радова једнократно послодавцу** у свим областима спровођења јавних радова у висини од:
 - ✓ 1.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају 1 месец;
 - ✓ 1.500,00 динара по лицу за јавне радове који трају 2 месеца;
 - ✓ 2.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају 3 и 4 месеца.
- ✚ **накнаду трошкова обуке** (у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку) која се у зависности од врсте и сложености послова може организовати по интерном програму послодавца - извођача јавног рада или програму образовне установе. По завршетку обуке се лицу издаје интерна потврда о стеченим компетенцијама или јавно призната исправа уколико је обуку реализовао јавно признати организатор активности образовања одраслих.

АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ

АКТИВНЕ МЕРЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА У 2024. ГОДИНИ

1. ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА					
1.1. Подршка послодавцима- суфинансирање					
МЕРА	ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОР УСПЕШНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА
1.1.1.Субвенције послодавцима за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих	Повећано запошљавање	Број нових радних места жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	1.500.000,00
1.2. Подршка самозапошљавању-суфинансирање					
1.2.1. Субвенција за самозапошљавање	Повећано самозапошљавање	Број новооснованих фирми Број лица која су покренула сопствени посао жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	1.500.000,00
1.3. Јавни радови-техничка подршка					
1.3.1. Јавни Радови	Незапослена лица ангажована на јавном раду	Број незапослених ангажованих на јавним радовима жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет Града Суботице	7.000.000,00

АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ

АКТИВНЕ МЕРЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА У 2025. ГОДИНИ

2. ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА					
1.1. Подршка послодавцима- суфинансирање					
МЕРА	ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОР УСПЕШНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА
1.1.1.Субвенције послодавцима за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих	Повећано запошљавање	Број нових радних места жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	2.500.000,00
1.3. Подршка самозапошљавању-суфинансирање					
1.2.1. Субвенција за самозапошљавање	Повећано самозапошљавање	Број новооснованих фирми Број лица која су покренула сопствени посао жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	2.500.000,00
1.3. Јавни радови-техничка подршка					
1.3.1. Јавни Радови	Незапослена лица ангажована на јавном раду	Број незапослених ангажованих на јавним радовима жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет Града Суботице	5.000.000,00

АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ

АКТИВНЕ МЕРЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА У 2026. ГОДИНИ

3. ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА					
1.1. Подршка послодавцима- суфинансирање					
МЕРА	ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОР УСПЕШНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА
1.1.1.Субвенције послодавцима за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих	Повећано запошљавање	Број нових радних места жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	3.000.000,00
1.4. Подршка самозапошљавању-суфинансирање					
1.2.1. Субвенција за самозапошљавање	Повећано самозапошљавање	Број новооснованих фирми Број лица која су покренула сопствени посао жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет РС Буџет Града Суботице	3.000.000,00
1.3. Јавни радови-техничка подршка					
1.3.1. Јавни Радови	Незапослена лица ангажована на јавном раду	Број незапослених ангажованих на јавним радовима жене/мушкарци	НСЗ Град Суботица	Буџет Града Суботице	4.000.000,00

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О ПРЕДЛОГУ НАЦРТА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024-2026. ГОДИНЕ

Члан 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 30/10-др. Закон, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др. закон и 49/2021) прописује да надлежни орган локалне самоуправе може, по прибављеном мишљењу локалног савета, усвојити локални плански документ у области запошљавања у складу са прописима којима се уређује плански систем.

Члан 36. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС” бр. 30/18) предвиђа да је надлежни предлагач дужан пре подношења на разматрање и усвајање документа јавне политике спровести јавну расправу о том документу и да је у обавези припремити извештај о спроведеној јавној расправи.

Чланом 86. став 2. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботице”, бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24) је прописано да јавна расправа обавезно укључује организовање најмање једног отвореног састанка представника надлежних органа Града, односно јавних служби са заинтересованим грађанима, представницима удружења грађана и средстава јавног обавештавања и прикупљање предлога, сугестија и мишљења грађана и осталих учесника у јавној расправи у писаној или електронској форми, а став 3. истог члана предвиђа да је орган надлежан за организовање јавне расправе дужан да грађанима из свих делова Града омогући учешће у јавној расправи. Чланом 89. став 1. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботице”, бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24) је утврђено да време трајања јавне расправе не може бити краће од 15 дана.

Дана 05.04.2024. године, на 32. седници Савета за запошљавање Града Суботице је дато позитивно мишљење о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања Града Суботице за период 2024 - 2026. годину, који је дана 08.04.2024. године објављен на интернет презентацији Града Суботица уз Јавни позив за учешће у јавној расправи о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања за период 2024 - 2026. године.

Нацрт Локалног акционог плана запошљавања за период 2024-2026. године је објављен на сајту Града Суботице, на линку:

https://subotica.ls.gov.rs/ova_doc/lokalni-akcioni-plan-zaposljavanja-za-period-2024-2026-godine/

Јавна расправа о предлогу нацрта Локалног акционог плана запошљавања за период 2024 - 2026. годину је спроведена у периоду од 08.04.2024. до 22.04.2024. године. Примедбе, предлоге и сугестије је било могуће доставити електронском поштом на следећу адресу: guprivreda@gmail.com, или поштанским путем на адресу Град Суботица, Трг слободе бр. 1, 24000 Суботица, са назнаком: „Локални акциони план запошљавања за период 2024 - 2026. године”.

У складу са чланом 86. став 2. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботице”, бр. 27/2019 - пречишћен текст, 13/2021, 16/2021 и 8/24) дана 22.04.2024. године одржан је отворени састанак јавне расправе за заинтересована лица са почетком од 10:00 часова у Градској управи Града Суботице, на адреси Трг слободе бр. 1, у Плавој сали.

На презентацији Локалног акционог плана за запошљавање за период 2024.-2026. годину су учествовали:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ИНСТИТУЦИЈА	ФУНКЦИЈА
Саша Граворац	Савет за запошљавање Града Суботице	Председник Савета за запошљавање Града Суботице
Андреа Кикић	Градска управа Града Суботице,	Секретар секретаријата за привреду, локални економски развој и туризам
Леонард Салаи	Градска управа Града Суботице	Заменик Секретара секретаријата за друштвене делатности
Золтан Сабо	Градска управа Града Суботице	Пројект менаџер
Анетт Венич	Градска управа Града Суботице	Извршилац за економске послове I
Едит Душноки	Градска управа Града Суботице	Извршилац за послове туризма у звању саветник
Драгана Врањеш	Национална служба за запошљавање - Филијала Суботица	Начелник одељења филијале
Драган Мишић	Опште удружење занатлија	Председник Удружења
Корнелиа Вајгнер	Градска управа Града Суботице	Шеф службе за привреду и туризам
Данка Нинков	ЈКП “Суботица транс”	Члан Савета за запошљавање Града Суботице
Саша Антуновић	Савез самосталних синдиката Града Суботице	Председник градског одбора металаца Града Суботице
Небојша Шево	Привредна комора Северно бачког управног округа	Координатор за индустрију

Присутнима се обратио Председник Савета за запошљавање Града Суботице Саша Граворац, који је презентовао нацрт предлога текста Локалног акционог плана за запошљавање за период 2024 - 2026. године.

Отворени састанак јавне расправе је закључен дана 22.04.2024. године у 11:00 часова, након којег је Председник Савета за запошљавање Града Суботице дао изјаву представницима медија о спроведеној јавној расправи са основним информацијама, плановима и закључцима у вези истог.

Током јавне расправе нису пристигле примедбе и сугестије на предложени текст нацрта предлога Локалног акционог плана запошљавања за период 2024 - 2026. године.